

POSTANOWIENIE

Dnia 17 września 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Przemysław Kalinowski

w sprawie **P. K.**

skazanego z art. 280 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 17 września 2019 r.,

zażalenia obrońcy skazanego na zarządzenie przewodniczącego

IV Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w P.

z dnia 12 lipca 2019 r., sygn. akt IV Ka (...),

w przedmiocie odmowy przyjęcia kasacji w sprawie zakończonej wyrokiem Sądu

Okręgowego w P. z dnia 16 lipca 2018 r., sygn. akt IV Ka (...)

na podstawie art. 437 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

utrzymać w mocy zaskarżone zarządzenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym zarządzeniem odmówiono przyjęcia kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego P. K. w sprawie zakończonej wyrokiem Sądu Okręgowego w P. z dnia 16 lipca 2018 r., sygn. akt IV Ka (...).

Podstawą odmowy przyjęcia nadzwyczajnego środka zaskarżenia było zaniechanie uzupełnienia braku formalnego w postaci nieuiszczenia opłaty od kasacji, do czego wezwano skazanego zarządzeniem z dnia 21 stycznia 2019 r. (k. – 1098).

Obecnie, obrońca skazanego zaskarżył przedmiotowe zarządzenie wywodząc, że:

- bezzasadnie przyjęto, iż w odniesieniu do skazanego P. K. nie wystąpiły przesłanki z art. 527 § 2 k.p.k. w sytuacji, gdy skazany odbywa aktualnie karę pozbawienia wolności.;
- doszło do naruszenia dyspozycji art. 120 § 1 k.p.k. polegającego na wezwaniu jedynie skazanego do uzupełnienia braków formalnych pisma procesowego – bez wezwania obrońcy i poinformowania go o konieczności oraz terminie uzupełnienia braków formalnych wniesionej przez niego kasacji.

Skarżący jednocześnie dołączył opłatę od kasacji i wniósł o uchylenie zaskarżonego zarządzenia oraz przyjęcie kasacji do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie obrońcy skazanego P. K. nie mogło zostać uwzględnione. Zagadnienie istnienia przesłanek określonych w art. 527 § 2 k.p.k. mających stanowić podstawę do zwolnienia skazanego z obowiązku uiszczenia opłaty od kasacji, zostało szczegółowo przeanalizowane w zaskarżonym zarządzeniu. Trafnie odnotowano przy tym, że w okresie, kiedy została wniesiona kasacja przez obrońcę wyznaczonego skazanemu P. K. ten ostatni nie był pozbawiony wolności. Taka sytuacja determinowała obowiązek uiszczenia opłaty i nie zmienił jej fakt późniejszego pozbawienia skazanego wolności.

Zgodnie natomiast z treścią art. 120 § 1 k.p.k., jeżeli pismo procesowe nie może otrzymać biegu z tego względu, że jest dotknięte brakiem polegającym na niezłożeniu należytych opłat, wzywa się osobę, od której pismo pochodzi, do usunięcia tego braku w terminie 7 dni. Adresatem wezwania formalnie rzecz biorąc powinna być osoba, która jest autorem pisma, a więc osoba która sporządziła i podpisała pismo procesowe. Ten wymóg ma jednak swoje uzasadnienie tylko w wypadku, gdy to właśnie autor pisma jest podmiotem właściwym do usunięcia braku, np. przez dołączenie pełnomocnictwa stwierdzającego umocowanie do działania w imieniu strony procesowej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2005 r., V KZ 14/05 OSNKW 2005, z. 6, poz. 57).

W orzecznictwie i piśmiennictwie dominuje natomiast stanowisko, zgodnie z którym w sytuacji, gdy pismo wniesione zostało przez obrońcę lub pełnomocnika, a brak polega na niezłożeniu należytych opłat, a więc niezrealizowaniu obowiązków ciążących na stronie procesowej - wezwaniu na podstawie art. 120 § 1 k.p.k. podlega ta strona (uczestnik postępowania, w którego imieniu pismo wniesiono), ponieważ od niej to pismo procesowe pochodzi. O takim wezwaniu należy tylko dodatkowo, zgodnie z art. 140 k.p.k., powiadomić obrońcę lub pełnomocnika, który wniósł pismo (por. postanowienia Sądu Najwyższego: powołane wyżej z dnia 23 maja 2005 r., V KZ 14/05.; z dnia 30 sierpnia 2007 r., IV KZ 69/07; z dnia 24 kwietnia 2013 r., II KK 266/12; P. Hofmański, E. Sadzik, K. Zgryzek: Kodeks postępowania karnego. Komentarz, tom I, Warszawa 2011, s. 756; T. Grzegorzczuk: Kodeks postępowania karnego oraz ustawa o świadku koronnym. Komentarz, Warszawa 2008, s. 323).

Za poglądem, że osobą, od której pochodzi kasacja jest strona, przemawia też treść art. 526 § 2 k.p.k. Wykładając go *a contrario*, jeżeli kasacja nie pochodzi od podmiotów kwalifikowanych wymienionych w tym przepisie, to pochodzi od strony, bo właśnie ona – stosownie do art. 520 § 1 k.p.k. – uprawniona jest do wniesienia kasacji. Analogicznie zostały zbudowane normy zawarte w art. 446 § 1 k.p.k. i 545 § 2 k.p.k. Wynika z nich, co oczywiste, że apelacja od wyroku sądu okręgowego również pochodzi od strony, zaś wnioski o wznowienie postępowania – od niej lub innej osoby uprawnionej do jego wniesienia. Skoro więc w art. 120 § 1 k.p.k. na oznaczenie osoby, którą wzywa się do usunięcia braku, użyto identycznego pojęcia, jak w art. 526 § 2 k.p.k. (ale też w art. 446 § 1 k.p.k. i 545 § 2 k.p.k.), to nie ulega kwestii, że wezwaniu do usunięcia braku w postaci niezłożenia należytych opłat podlega strona (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2005 r. V KZ 14/05).

Nadto, nie ulega wątpliwości, że z uwagi na incydentalną rolę w postępowaniu obrońca wyznaczony z urzędu do czynności określonych w art. 84 § 3 k.p.k. albo upoważniony tylko do sporządzenia i podpisania kasacji, w razie jej wniesienia nie jest adresatem przewidzianego w art. 120 § 1 k.p.k. wezwania do uiszczenia opłaty. Jego zadanie wyczerpuje się w sporządzeniu i podpisaniu kasacji odpowiadającej wymaganiom formalnym.

Tak właśnie było w realiach przedmiotowej sprawy. Zarządzeniem z dnia 24 sierpnia 2018 r. wyznaczono skazanemu P. K. obrońcę z urzędu w osobie adw. E. M. w celu sporządzenia i podpisania kasacji. W tej sytuacji, obowiązek uiszczenia opłaty od tej kasacji spoczywał na skazanym i prawidłowo to on został wezwany do jej uiszczenia z jednoczesnym pouczeniem o określonym terminie do wykonania tej czynności oraz konsekwencjach nieusunięcia braku formalnego. Zgodnie ze stanowiskiem wyrażanym w powołanych wyżej orzeczeniach Sądu Najwyższego o takim wezwaniu należy tylko dodatkowo, zgodnie z art. 140 k.p.k., powiadomić obrońcę, który sporządził pismo objęte przymusem adwokackim. Nie wynika stąd jednak wniosek, aby zaniechanie takiego zawiadomienia, choć niewątpliwie sprzeczne z dyspozycją art. 140 k.p.k., stanowiło naruszenie art. 120 k.p.k., którego obrazę zarzucono obecnie w zażaleniu i rodziło skutki procesowe istotne dla samej strony procesowej, skoro to ona jest obciążona obowiązkiem uiszczenia opłaty i została wezwana do spełnienia tego obowiązku, czego ostatecznie nie uczyniła w określonym jej terminie. Ten ostatni nie podlega przywróceniu i nie zmienia tej sytuacji dołączenie obecnie do zażalenia potwierdzenia, że opłata została w końcu uiszczona.

Mając to wszystko na uwadze Sąd Najwyższy postanowił, jak na wstępie.